ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัย นายบรรดาศักดิ์ คงเอียง

ปีการศึกษา 2567-2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3.1) เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตราฐาน 80/80 3.2) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีค่าดัชนีประสิทธิผลไม่น้อยกว่า .50 3.3) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.4) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 4) เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยเป็นการวิจัย และพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ในโรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.44, σ = 1.01) และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.59, σ = 0.64)

2. ผลการสร้างและพัฒนาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.73 σ = 0.46) เมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ กระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.84, σ = 0.29) รองลงมา หลักการ และปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.80, σ = 0.45) และวัตถุประสงค์ และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.60, σ = 0.55) กระบวนการ ได้แก่ 1) ขั้นระบุปัญหา (Problem Identification: P) 2) ขั้นวิเคราะห์ปัญหาและวางแผน (Analysis and Planning: A) 3) ขั้นสืบค้นร่วมกันและสร้างแนวทางแก้ปัญหา (Collaborative Inquiry and Solution Development: C) 4) ขั้นตัดสินใจและลงมือแก้ปัญหา (Evaluation of Alternatives and Action: E) และ 5) ขั้นทบทวนผลและสะท้อนการเรียนรู้ (Review and Reflection: R) จึงได้รูปแบบ คือ PACER Model

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

3.1 ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 82.37/82.27 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7295

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.64)

4. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาตามแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตดีมีสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้ทรงคณวุฒิ โดยรวมมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด (μ = 4.68, σ = 0.51) และผลการประเมินและรับรองขั้นตอนกระบวนการ โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด (μ = 4.80, σ = 0.38)

Title: Development of a Problem-Based Health Education Instructional Model to Enhance Problem-Solving Ability in the Healthy and Happy Living Unit for Mathayom Suksa 2 Students

Researcher: Mr. Bandasak Kongeang

Years: 2024–2025

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to investigate the current and desired conditions of problem-based health education instruction; 2) to design and develop a problem-based health education instructional model to enhance problem-solving ability; 3) to implement the model in the "Healthy and Happy Living" unit for Grade 8 students, with the following specific objectives: 3.1) to determine the efficiency of the model against the established 80/80 criterion; 3.2) to determine its effectiveness index against a minimum criterion of .50; 3.3) to compare students' pretest and posttest mean learning achievement scores at the .05 level of statistical significance; 3.4) To compare students' pretest and posttest problem-solving ability scores at the .05 level of statistical significance; and 3.5) to investigate Mathayom Suksa 2 students' satisfaction with instruction using the model; and 4) to evaluate and validate the model. This study employed a research and development approach. The sample for implementing the model consisted of 22 students in Mathayom Suksa 2, Class 1, enrolled in the first semester of the 2025 academic year at Phudindaengwitthaya School, under the Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, Department of Local Administration, Ministry of Interior. The sample was selected through cluster random sampling. The research instruments comprised: 1) a questionnaire on current and desired conditions; 2) lesson plans; 3) a learning achievement test; 4) a problem-solving ability assessment; and 5) a student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and a dependent-samples t-test.

The research findings were as follows:

1. The current conditions of problem-based health education instruction were rated at a low level overall (μ = 2.44, σ = 1.01), whereas the desired conditions were rated at the highest level overall (μ = 4.59, σ = 0.64).

2. The developed problem-based health education instructional model to enhance problem-solving ability was rated as appropriate at the highest level overall (μ = 4.73, σ = 0.46). When its components were ranked by mean score from highest to lowest, the instructional process received the highest rating (μ = 4.84, σ = 0.29), followed by principles and inputs (μ = 4.80, σ = 0.45 for each), and objectives and measurement and evaluation (μ = 4.60, σ = 0.55 for each). All components were rated at the highest level of appropriateness. The instructional process comprised five stages: 1) Problem Identification (P); 2) Analysis and Planning (A); 3) Collaborative Inquiry and Solution Development (C); 4) Evaluation of Alternatives and Action (E); and 5) Review and Reflection (R). The resulting instructional model was named the PACER Model.

3. The implementation of the problem-based health education instructional model to enhance problem-solving ability in the “Healthy and Happy Living” unit for Mathayom Suksa 2 students yielded the following results:

3.1 The model achieved an efficiency value of 82.37/82.27, meeting the established 80/80 criterion.

3.2 The effectiveness index of the model was 0.7295.

3.3 Students’ posttest learning achievement scores were significantly higher than their pretest scores at the .05 level.

3.4 Students’ posttest problem-solving ability scores were significantly higher than their pretest scores at the .05 level.

3.5 Mathayom Suksa 2 students’ overall satisfaction with instruction using the model was at the highest level ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.64).

4. Expert evaluation and validation indicated that the model was appropriate at the highest level overall (μ = 4.68, σ = 0.51). The evaluation and validation of its instructional stages also indicated the highest level of appropriateness overall (μ = 4.80, σ = 0.38).